

Մանկութեան Էջեր

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍՍՅԻՐԷ

ՊԵՐՆՃԻ ՍԷՆԷ

1866 ՅՈՒՆԻՍ 23 ԲԵՆՉԵՄՊԻՆ

ՆԻՄԵՐՈ 81

Մանկութեան Էջերու համար 6 եանի տեղեկութեան 300
նիւթէ վերելիկ, սենեկի գործէքի, բոսթա փարապ տախի
իւնտե օրադր, 200 զ՝ օրուկ, ալթը սյուղը 100 զ՝ օրու-
կ, վէնիւթի տախի 50 ար փարապ տախի արծաթ տրք:

Իւնտեքի պէտքեր սա՛ղը իւն, պի-
րիւնի տեղատու 5, իւնի տեղատու 2,
վէ իւնիւնիւ վէ տախի տեղատու 1
էր զուրուկ սղընաճ տրք:

Մէքթուկ վէ տախի, իւնտեքի տախի զարուստ
խորհրդիւնտե, գարադիւնտե իւն ճախի շէրիք արա եւ-
րիւնտե քեային Շապը խանընտա, կարապետ 8. Փանտ-
եանը 18 նիւթիւրու տախի կեանտեքիւնտե տրք:

ԻՍԹԱՆԳՈՒԼ ԷՍԶԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅՅԷ

Յունիս	24	Էն եւրպէք	54-27
»	»	Էն աչաղը	54-3
»	»	Գարապետ	54-12
»	22	Էն եւրպէք	54-7
»	»	Էն աչաղը	50-37
»	»	Գարապետ	54-2

ԹԷԼԷԿՐՈՅ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐԻ

Փարիս 5 յուլիս

Բրուսիա գրաւը իւն Մ. տը Պիգմարգ
կիւղիւնտե տրք:

Բրուսիալար թարափրնտան ալընան
մալիւմաթա նազարէն, Ավսթրիալարն թէ-
լէֆաթը օթուկ պին քիւլյէ պալիկ օլմուկ
տրք:

Լօնտոն, 5 յուլիս

Թորիւրտէն թէլքիլ օլմուկաճաճ օլան
Գապիւնէթօ, հէնուկ քեալիւն թէլքիլ օլմուկ-
մալը տրք:

Վիեննա, 4 յուլիս

Հէնուկ ասքէրիւն (Ավսթրիան) սոլ
գօլու, կիրիւտիկի գալգաւա մալուկ օլ-
մուկ տրք: Ժէնէրալ Պէնէտէք Ժէնիկկրազ
իւղէրիւն տօղրու սարմը տրք:

Փարիս, 2 յուլիս

Իշի ֆըրգա Բրուսիա ասկէրի տէմի-
եօլար իւղէրիւն թէլքիլ իւնտե տրք:
Ավսթրիալար Էլպա իւղէրիւնտե թօրան-
մալտալար: Պիւլիւք պիւ մուհարէպէ-
նիւն վուգուկ մէմուկի գալիւնտե տրք:

Փարիս, 2 յուլիս

Պօնէմանըն կէօպէլիւնտե օլմուկ, վէ մու-
ախիւրէն մուհարէպէյէ պիւ մէյտան օլան
կիւլիւն շէնիւն, Բրուսիալար յուլիս 50 տա-
ալընար տրք:

Բրուսիալար Սիւլէգէա իւն Պօնէմաւա
պուլունան իւն օրտուլարըն պիւլէշտի-
միւլէր տրք:

Էլիւրպաճա եէնի վէ միւթէնա պիւ
հալաւտիս Էօգ իւնտե, իւնտալօլ դա-
գէթալարնտան պազըլարը Ավսթրիա, վէ
Էախսոթ Բրուսիա իւն իւնտալա թարափ
տարըլընա չըզըմը օլմուկալարնտան,
վէ շու վազթի ֆուրաթ ատտ իւնտե
պուլունտուգալարնտան, իւղիւրալ ի-
ւնտալէրտէն զիւտալ, պիւ թաղըմ պօշ,
վէ սէքիւ տէֆա իւնտալիւն օլան շէյլէ-

րի տախի, պաշգա պաշգա թարգ վէ թա-
պիւրէր իւն չըզարմալտա, վէ հէր քէսին
փարապըն դարմալտա, վէ օրթալընա
տա պիւ թէլալ պըրազմալտա տրք:

— Տիւնտէն պէրու ալընան սօն խա-
պէրէրէ նազարէն, Ավսթրիալարըն շիմ-
տիւն դաւալար Բրուսիալարըն եէնտէյիւ,
իւն եէնիւլիւն օլմուկալարըն անալընար
տրք:

ՀԱՎԱՏԻՍՏԹԸ ՏՄԻՒԼԻԹԷ

Տիւնիւն Լէվանթ տա շու աթիւնտէրիւր
օղունմուկ տրք:

« Իւնտալա վէ Բրուսիա տէվէթլէ-
րիւն, Տէվէթլէ-ալիւն պէնիւնտե պիւն-
վի « սուուպէթ » հասը օլմուկ օլմուկ,
վէ մէզըլար սուուպէթ տէն իւն պիւ ֆէ-
նա նէթիւն զուհուրա կէլմէսի ինթիմալ-
տէն կէօրիւնտէ տրք:

« Մէզըլար իւն տէվէթլէր, Տէվէթլէ
ալիւն իւն, պաշը Ատրիալարիւն վա-
ղը օլան, վէ Գլէք վէ Սուլթ օլմուկ թէսիւն
օլմուկան պուրուկարտան կէլէրէք, մա-
հէլ լի մէզպուրարըն արգասընտա պու-
լունտան Տալմալիա հուտուտուկա կիւթ-
մէլէրի նիւնթիւն, Ավսթրիալարըն Էօլ
վէրիւնտէն միւսաւտէ իւնտէր տրք, վէ
պու իւն պիւթարաֆըլա գարըն տրք տէ-
յի թէլէքը իւնտէր տրք: Հալ պու-
քի, շու միւսաւտէն, մուհարէպէնիւն
կէրէք շիմալ վէ կէրէք ճէնուկ կիւթի-
լիւն պիւ թէսիւն օլմալ ինթիմալտէն
տէյի տրք, տիւնտէր քի, մէզըլար միւթ-
թէլիւն տէվէթլէրիւն, օլ պապտէ բր-
թէսթօյա գալընալարըն իւն, անալ
պիւ միւնալտա չըզարմալ նիւնթիւն
մէլիւն տիւն տէյի շիւրհէյէ զահիւ օլու-
նուկա ճալիւ տրք: Վէ շու նիւնթիւն
տէ մազսէլիւն նէ օլմուկալարըն ֆարգ ու-
ֆէհմ իւնտէք, բէք կիւն պիւ շէյ տէյիւ
տրք:

« Պապը-Ալի քէնտի աղաթիւն շէս-
պան սուլթէթ տէ, մէզըլար իւն տէվէթ-
լէրիւն սէֆարէթ իւնտէլէրի խտապարըն
լէտտ իւնտէր տրք:

« Պապը-Ալի պիւթարաֆըլա քէմալի
լիւնթիւն իւնտէլիւն գալիւն պէյան իւ-
լէտիլիւն պէրապէր, շու ալթիւնտէ
թէլէքը գուհուրա կէլմիւ օլան տօթ-
ճա պիւ միւսաւտէն իւն, գալման պիւ
թարաֆըլա գարըն պիւ հարէքթի օլ-
մալըլըն տալի պէյան իւնտէր տրք:

« Պապը-Ալի Պապը-Ալի շու ճէվապը
Պիւրանտա նէ սուլթէթ տէ գապուլ օլու-
նաճա տրք: »

— Քէզալիք մէզըլար գալթիւ տա օ-
ղունտուղունա կէօրէ, Տէր-սէւալթիւ ի-
թալիս սէֆարէթ իւնտէսի սէրքէթ իւլի
գօնթ Թըթալ տը թրան Բէզըօ, պէրա-
պէրիւնտէ մէզըլար Գլէք վէ Սուլթ օլմուկ
պուրուկարըն միւսաւտէն իւնտէն տօլար
թահիրաթը միւհիւն պուլունտուղուն
հալտէ, պու ճիւմա իւնտէսի կիւնիւ թը-
րիւնթիւն վարօրու իւն Պիւրանտա կիւթիւն
տրք:

— Քէզալիք Լէվանթ տա օղունտու-
ղունա նազարէն, վիւքէյա հազարաթը
թարաֆըլունտան մալիւնտէ պիւ իւնտէ կէօ-
րիւնտէրտէն պաշգա, շիմալիւն խտալէ-
նիւն տալի խալիւնտէ մէտար օլա պիւլիւ
սուլթէթ տէ պիւ խալիւնտէ մալիւնտէ
օլա պիւլմէսի շիւրհէ թահիւնտա օլուկ,
վէ Մ. Օրէն հալմ վէ դու միւնտալար
գարալար չըզարմալտա օլան իւնտէր
հիւն չըզարմալ պիւլիւն պիւլիւն ին-
թիմալիւն խորիւնտէ տէյի իւն տալի,
իւնտէ կէլմէսի բէք չօգ ինթիմալտէն
պուլունտուղունտան, վալտէսի կէլմիւ
օլան գուրօնարըն թաւտիլիւն կէլմէք
հալթիւն ուղուն էզկի սուլթէթ տէ պաշ-
լանընաճալար, վէ ֆալիլըն իւն անալ
օղունտա թէլէթիւն օլունա պիւլմէսի
ինթիմալի գալիւնտէ օլուկ, վէ պու-
կիւնիւրտէ ալթուկա խալթէք պիւ
ալ տիւնտէ տրք:

— . . . Միւլէլիֆ .

1866 յունիս 17 Գարահիսարը սահիպ .

Գարահիսարը սահիպ սանճաղը գայիմա-
գամը իղգէթլու Բահիֆ պէյ էֆէնտի լիվայի
մէղքիւրէ վիրուտինտէն պու անէ գատար ,
իւչ մահ միւտտէթտէ թանգիֆի պէլէտիյէ
նիզամնա քէմալի ըիայէթ իթտիկինտէն , սո-
գապարըն գալորըմլարը պիր թարաֆտան
խմալ վէ թաթիիր գըլընմագտէ օլուպ , վէ
Գարահիսարը-սահիպէ տէօրթ սաաթ մէսա-
ֆէտէ պուլունան Ըլընա համամընը թա-
միր վէ միւնէտտէտէն օտալար ինչա իթ-
տիրմէքտէ , վէ ումուրը ֆուգարաճա քէ-
մա էնպաղի թէտգըղ վէ իծրաի շէրի վէ
նիզամիսի իծրա օլունարագ , ումուրը հիւ-
քիւմէթ սաաթ կիպի իշլէմէքտէ , վէ պիր
տալա էրթէսի մէճիլտէ պըրագըլմամագտա
օլտուղու ճիւնէթլէրլէ , լիվայի մէղքիւր էհա-
լիսի բուզ ու շէպ սաաթթը խայրիյէթ ա-
եաթը ճէնապը ճիհանպանիտէ միւտալիմ
պուլունտուգլարը հալտէ , պու քէրրէ ճիւ-
լունու շիւմայունը ատալէթ մագրունը հազ-
րէթի փատիշահի օլան հալիւրանըն օն իւ-
շիւնճիւ բաղար իրթէսի կիւնիւ սապահտան
ախչամա վէ ախչամտան սապահա գատար
հիւքիւմէթ գօնաղը վէ ճիւլարը վէ մէմու-
րլիսի սայրիէ գօնաղարը վէ չարչլարտա
էմալի կէօրիւմէմիշ սուրէթտէ շէնիլքէր
վէ տօնանմալար իծրա իտիլմիշ , վէ Սէրայ-
էօնիւ նամ մահէլլտէ խասսէթէն պիր արմա
եարտըրըպ իւզէրի պինտէն միւթէճալուզ
գանտիլէր իլէ տօնատըրմը , վէ օրթասըն-
տա ք ֆատիշահիմ պին եաչա՝ եաղըմը , վէ
գալէտէն թօրլար էնտալթթ օլունուպ վէ իծ-
րաթը նարիյէ տախի վուզու պուլմուշ ,
վէ օլ ախչամտան սահապը ֆէթմանէթ վէ
տիրայէթտէն օլան գայիմագամըմը միրի միւ-
մայիլէյ հաղրէթլէրի , մէմուրլին վէ ազայի
մէճիլա վէ միւթէպէրանը ահալի միւսլիմ
վէ զայրի միւսլիմ տալէթ իտէրէք , պիր
աղիմ զիյաֆէթ վէրմիշ , վէ ճիւմէ էհալի
հէր եիւզտէն էմին , վէ քեաֆէյի թէպաա
վէ սէքէն շատիւման օլարագ վէլիւլէնիյմէ-
թի ճիհան գըլմէթի պիմիւնէթիմիզ Բատի-
շահըմըզ էֆէնտիմիզ հաղրէթլէրի հագգը
Շահանէլէրինտէ , տիւննալար տուրտուգճա
տուրմասը տէօլասընը պէ թէքրար կատ ու
թիւքեար գըլմըն տըր :

* * *

— . . . միւլէլիֆ .

1866 յունիս 10 Զարչամպա .

Ալտէմէն Ալմէրճի օլու հայտուտու Սամ-
սունա կէօթիւրտիւքլէրինտէ , Բուսիա վիս-
գօնալիւ պուլունան Մ . Գազալինին մէր-
գումու թահիթը հիմայէթինէ ալարագ , շիւ-
քիւմէթէ թէսլիմ իթմէտիյինի , վէ պինտէն
ալէյ Զաքարեան Գէորգ աղանըն թրապլու-
նա կիթմէյէ մէճալուր օլտուղունու , գաթը-
նըպ պիտիւրմիշ իտիմ . Աղայը մէրգուլմ թը-
րապգօնա վիսուլինտէ Գեր . Միսրուպ սըբա-
գանա իֆատէյի հալ իտէրէք , միլէթ թա-
րաֆընտան մուհարրէր , վէ խալիլէն իմգա-
լար իլէ միւմգի մահգէրի տախի քէնտիսինէ
թագտիմ իլլէտիկինտէ , տէր հալ օրատա մու-
գիմ Բուսիյա Մ . Գօնսիւլ ժէնէրալը մարի-

ֆէթիլլէ պա թէլէկրաֆ Սամսունտան Ալմէր-
ճի օլու գաթիլի իսթէնիլիւրտէ , Մ . Գա-
զալինին մէրգումու Բուսիա վաթօրունա րա-
քիպէն գաչըրմագ գատտինտէ պուլունմասը
Գէորգ աղանըն մալիւմիւ օլմաղին , հէր վա-
թօրտա քէնտի ուշաղը իլէ Մ . Գօնսիւլ ժէ-
նէրալըն թէրճիւմանընը պիրլիքտէ կէօնտէ-
րիպ արատըլմագտա իքէն , պիրտէ Բուսիա
վաթօրու քէօմիւրիւլիւնտէ կիլլէնմիշ օլ-
տուղունու պիրիսի խապէր վէրիւր , վէ
թէրճիւման մարիֆէթիլլէ մէրգուլմ Գօնսու-
լուսա կէօթիւրիւլիւրտէ , մէրգուլմուն
միւսթահագգ օլտուղու ճէգաթը վէրիլմէք
իւզրէ , Գեր . Միսրուպ սըբաղանա կէօնտէ-
րիւր իտէտէ , պատէլ միւշալէրէ , Մ . Գօնսիւլ
մարիֆէթիլլէ ֆիմապատ նէֆի օլունմասընա
գարար վէրիւրիկինտէն , անիտէ իճապը իծ-
րասընա միւսարաաթ պիրլէ , գաթիլի մէր-
գուլմ Սիպիլէ կէօնտէրիլէրէք : իպատուլա-
նըն միւնսէլպ օլմուշ օլան եիւմն ու աապի-
շի իտէն իթմէյէ պաշլար :

Թէէսիւֆ իտէճէք երի շուրասը տըր
քի , աահապը սէրվէթ ու սամանտէն պիր
գաչ քիլիլէր , պու եիւզտէն բէք խա-
սարտիտէ օլմաեա , եանի սէնէվի իրատա-
րընըն հէման պիր սիւլիւսիւ թէնէզիլլէ պուլ-
մաեա պաշլատըղընտան , աշուրի մէրթէպէ
կիւնէնմիլէր , վէ հաթթա իշլէրինտէն պի-
րիսի , բէք միւքէտտէր օլարագ , սիլլին շա-
նընըգա տիւշէր մի իտի պէօյլէ ֆիրումա-
յէտէն օլան պիր քիման իլէ տիւշմէք տէ-
միշ տիր :

Վիճակըմըզըն հալի բէք բէրիշան օլուպ ,
վէ էհիլ գուրա իտէ թարիֆի զայրը միւմքին
օլան պիր հալի գարուրէթ իշթիւմալտէ պու-
լունտուղուն իֆատէ իլլէմիշ իտիք . պու
տէֆա իտէ թրապլոն առաջնորդու Գ . Միս-
րուպ սըբաղանըն գաթէն մութթասըթ օլ-
տուղու ախլագը համիտէ վէ էթվարը մէր-
գուպէսի հէր ան մէսմուիմիզ , վէ բէյ էլ
աշն միւշահատէ իտէր կիպի մալիւմումուզ
օլտուղունտան , իքի վիճակըն պիրլէշտիրիւ-
մէսի զըմնընտա բաթիւրիքիւնէյէ պիր գըթա
խաթիտա իրապ օլունմուշ տուր . իմտի Վար-
չուլիւն նէզտիւնտէ մէղքիւր իսթիտամըզը
խաթիւմայէ շահան պուլըրուլարագ , պիր ան
էվիլլէ իճապը իծրասընա հիմմէթ պուլըրու-
տուղու թագտիրտէ , քեաֆէթմիլլին տիւշատ
վէ քեաթնապ գըլընմըզ օլաճաղը շիւլիւնտէն
միւսթաղնի տիր :

* * *

— Մայիս 3 թարիիլլէ Վանտան պիր
շախտա եաղըմըն օլան պիր մէթթուպտան
ալընարագ , կէշէն հաթթաթի Մասիտու
տէրճ իտիլմիշ պուլունան շու աթ իտէքի
հիքեայէյի թէրճէմէ իտէրիլ :

« Շատալա գաղապը գուրասընտան կաճէտ
գարիէսինտէ , կէշէն աշ շու թէաճճիւպէ շա-
եան վագա վուգու պուլմուշ տուր : Մէմ-
լէքէթիմիզտէն օլան Բըղվան օլու Ատօշ է-
ֆէնտի իլէ Տիւլալի օլու Հասան էֆէնտի
պիր գաչ շէրիլլէրի իլէ պուրալարըն աղ-
նամ ըիւսումաթընը իթիլլէ օլտուգ-
լորընտան , էվիլլէա կաղպու քէօյիւնէ կիտէ-

րէք ախչամտան գօյունարը սահարլար , վէ
սապահ օլտուգտա շիւքէյէ զահիպ օլտուգ-
լարընտան , պիր չօդ գօրգուլար վէրտիքտէն
սօնրա , էվիլլէա կիտիպ միւտիրիմիզ վէ հէմ-
շէհիմիզ օլան Նաման աղանա , մէղքիւր
քէօյիւն քահանասը Տ . Գալուստ հայր ա-
լէյինտէ , կիւյա քիլիտէ տէրունինտէ գօ-
յունարը հէրքէսին գաչըրմասը իշին նասի-
հաթ վէրմիշ տիր տէյի թէշէքքի իտէրլէր ,
վէ մէրգուլմ միւտիր տախի , զէվալլը փափա-
սըն մահպէս իլգասըլա , աշաղլարընա բը-
րանդա վուրուլմասընը էմր իտէր , վէ անի-
տէ էմրիտէ իծրա օլունուր : Պու մէրալա-
րընը պէօյլէճէ իծրաեա գօյտուրտուգտան
սօնրա կաճէտ քէօյիւնէ կիտէրլէր , վէ քէ-
գա ախչամտան գօյունարը սահարլար , վէ
սապահալարըն եօլա չըգարագ , մէղքիւր գօ-
յունարը կէօրտիւքլէրինտէ , թէքրարէն քէօ-
յէ տէօնէրլէր , վէ զէվալլը քէօյիւլէրի , վա՛յ
սիզ գօյունարը գաչըրմընսընը տէյէրէք
թագիւր իտէրլէր , վէ քէօյիւլէր իտէ , « խալ
ախչամքի սայտըղարընը տըր » տէյի ճէ-
վապ վէրիլլէր , վէ օրանըն փախալարը
տախի կէլիպ էօյլէ օլմասը գըմնընտա շէ-
հատէթ իտէրլէր : Միւլլէլիմ աղալար քա-
հանալարըն պու շէհատթիլլէրի իւզէրլիւն ,
էմր իտիպ պիր քէօրէք եալուսու կէթիլթ-
տիրլիլլէր , վէ Տ . Մարկոս իլէ Տ . Գալիթ
քահանալարա , մէղքիւր քէօրէյի գուճագ-
լարընա ալարագ քիլիտէյէ կիտիպ , վէ սե-
զան իւզէրլիւն չըգարագտան սօնրա , « էկէր
պիլ գօյուն գաչըրթմըն իտէք , պու քէօրէք
եալուսուստան պաշգա պիւլիւք Ալլահ թա-
նըմըն օլմահալըմ » տէյի եէմին իթմէլլէրինէ
ճէպր իտէրլէր : Էհալի մէրգուլմանըն պու
տէհէթմամիզ թէքիլլէրի իշիթտիքտէ , ա-
նիտէ կիտիպ քիլիտէ գաթուսուսու էլէ ա-
լըրլար , վէ « պիլ գանըմըն պուրաճըգտա
տէօքէրիլ . լաքին , պըրագմայըզ քի քէօ-
րէք պիլլիմ քիլիտէմիլլէրին իշէրի կիրսին »
տէտիլլէրի հալտէ , պիր գաչ քիշի տախի
ալէթթաճիլ միւտիրէ գօշարլար , վէ մէր-
գուլմտան պիր միւսքիլթ ճէվապ ալամասըղ-
լարընտան , վէ հիշ պիր իծրա կէօրէմէտիլ-
լէրինտէն , քեաֆէթթէն չօլուգ չօճուգ ,
էրքէք վէ նիսա , իսանէ վէ էնալարընը էօյ-
լէճէ եիւզ իսաթիւնէ պըրագարագ , տօղու
չէհիլլէր ինէրլէր , վէ բաշահա չըգըպ արդ
ու իֆատէյի հալ իտէրլէր իտէտէ , բաշա հազ-
րէթլէրի տախի , թըպըլը միւլլէլիլլէր իլէ
միւտիր գաֆասընտա օլտուղունտան , պիր
քէօյիւլլէրին շէհատէթ վէ թէշէքքիլլէրին ի-
թիւմա իթմէք իթթմէյիպ , իլլա , իքի նե-
ֆէր միւսլիման շահիտ իսթէր : Ալլահ պի-
ղիմ ֆէտաքեար չօպանըմըզա , վէ մէրտ եիւ-
րէքի իշիտանարըմըզա գուլիլթ ու գուտ-
րէթ վէրսին , պիլմէմ քի , պէօյլէ պիր ա-
լէմ նէգտինտէ վուգուա կէլմիշ օլան վագա
գըմնընտա , պաշգա տէֆալար իտէ , էհալի
ուղրունտա գան տէօքմէյէ գատար հազը-
րըզ տէյի էօյիւնմէքտէ իքէն , պըրագալըմ
էհալինին խաթըրըն , հիշ տէյիլ իտէ քիլիտէ-
նին խաթըր իշին օլունա ալա հիմայէթ կէօս-
թէրմէք իսթէմէտիլլէր , իշիթտիկիմիզէ կէօ-
րէ իսլամտան տախի շահիտլէր պուլմուշար
իմիշ . պագալըմ նէթիլլէսի նէտէ գարար գը-
լաճագտըրտա , սօնրա եիւնէ եազարըմ . լաքին ,

պոլ վազարը զազեթալարն քեաֆֆէսինէ տէրճ իթտիր քի, խրիսթիանալարն պոլ թա- րաֆլարտա նէլէր չէքմէքտէ օլտուգլարը ի- շիտիսին:»

Շու տէհչէթամիզ հիքեայէտէ տիդ- քաթէ շաեան պէշ նօղթա վար տըր:

1. Միւլթէգիմէրին թաշրաճա տէր- քեար օլան նուֆուզ վէ պարպարլըզլա- րնըն իսպաթը. չիւնքի, ղէվալը էհալի ճէհալթինտէն նաշի գօրգազ վէ սէր- սէմ օլուպ, վէ հաթթա թէշէքքի իթ- մէյէ տախի գուտրէթի օլմաուղընտան, վէ ալեսսէվիյէ գէնկինլէր վէ մէմուրլար միւլթէգիմէրէ թարաֆիլիլըք իթտիք- լէրինտէն, առթթա պիր հաքիմլըք սիւր- մէքտէ տիրլէր. իմոի, մատամքի եէնի վիւքէլա հազարաթընըն ադսայի սմա- լը ֆուգարանըն ըհաթթը իլէ մէմալիքին ապատընտան իպարէթ տիր, պիրինճի պոլ խուսուս իւզէրինէ աշիգսնէ նա- զարը տիգգաթընը տալթէթ իտէրիզ:

2. Միւտիր օլան քէսին, մուհաթէ- մէ իտէրէք, հազըգաթը հալն անյարըպ տիյնէմէքսիզին, պիր բաբասը հէմ մահ- պէսէ աթտըրմասը, վէ հէմոնէ աեազ- լարընա բրանդա թազարըմասը:

Պէօյլէ միւտիրլէր թաշրալարտա եիւզ- լէրճէ պուլունուպ, վէ տէյիլ էհալի ի- տարէսինէ, իլա իսթանպօրտա պիր քիւ- ֆէ էլմա ալըպտա սաթմանեա տախի էհ- լէյէթ ու լիյադաթլարը օլմասընը հալ- տէ, եիւզլէրճէ պին ֆուգարանըն խա- ըապիյեթինի սէպէպ օլմագտա օլտուգ- լարընտան, պոլ խուսուս իւզէրինէ տա- իի խախսանէ Սալթանաթը սէնիյեթինի նազարը տիգգաթընը տալթէթ իտէրիզ:

3. Բաշա հազըթէթլէրինին, հէր գան- ղի բաշա իսէ, ալէմնէգաինտէ վուգուա կէլմիշ պիր քէյիլէթ հազընտա, իս- լաման իքի նէֆէր շահիտ իսթէմէսի տիր. հէլէ պու խուսուս, նասըլ քի պաշ- գա տէֆա տախի սէօյլէմիշիզ տիր, հազ- գանիյեթի տէյիլ իք իլէ պօղմազ, իլա մէնկէնէ արասընա ալարադ էգմէյէ շալըշ- մազ, վէ խրիսթիանալարն պիւթիւն պիւթիւն շաշըրմասընը իսթէմէք տիմէք տիր. զիրա, թիւրքիստա գապարդ վէ էմրի թէասսիւպ քէմալ մէրթէպէտէ օ- լուպ, էհալի իւզէրինտէ, մէզհէպ տույ- ղուսուստան պաշգա հիշ պիր տույղու պուլունմաուղը, վէ իսլամ իլէ խրիսթի- եանըն հէր կիւն միւլազաթ վէ միւնա- սէպէթի պուլունտուղու թազտիրտէ, պէօյլէ միւլթինսիզ խուսուսլարտա, եա- նի իսլամըն ճիւնհա վէ ճինայէթի իլին, իրիսթիանալարն հուգուգու մուհաֆազա- ար նիյէթիլէ, պիգպաթ իսլամտան շէ- հատէթ իսթէմէք, աչըգտան աշըղա, իրիսթիանալարը իսլամլարա էսիր իթմէք տիմէք կիպի տիր, վէ պոլ խուսուս իսէ, Թիւրքիա իլին էն պիւլիւք պիր աֆէթ վէ քիւլիւքիւք սայըլուպ, վէ իրիսթի-

եանլարն իսարապիյեթիլէ պէրապէր, իսլամլարն գալմ վէ զատաուրլարըն ճէսարէթինի արթըրմագտա օլտուղու- տան, Զաթը հապրէթի սատարէթէնա- հինին նազարը տիգգաթլարըն, պաշը- ճա պոլ իւզիւնճիւ նօզթա իւզէրինէ տախի տալթէթ ճէսարէթ իտէրիզ:

4. Օլ թարաֆ էհալիլէրինին հա- տէն գիյատէ ճահիլ հատտէ պուլունմասը տըր. վէ ճէհալթլէրինին տէրէճէսինէ իսէ, էօյլէ միւլթէգիմէրին, վէ էօյլէ պիր միւտիրին, վէ էօյլէ պիր բաշանըն, էօյ- լէ հարէքէթլէրէ ճէսարէթ իտէպիլմէ- լէրի տէլալթ իթմէքտէ տիր. չիւնքի, էհալիսինին ճիւղիճէ ճան կէօզլէրի աշը- մըշ օլան մահէլէրտէ, էօյլէ պարպար- լըզլարա վէ վահշիլիքլէրէ եա հիշ ճէսա- ըթթ օլունմազ, վէ եախօտ գազարա օ- լունսա տախի, էհալի պրագմազ, անիտէ իճապը իճրասընա միւսարաթ իտէր:

Հէլէ էհալիսին պոլ հալտէ գալմասը մէսուլլէթի, պիւթիւն պիւթիւն բաթ- լիքիսանէ իլէ առաջնորդար իւզէրինտէ տիր. չիւնքի, հալեա պոլ կիւնէ գատար, նէ առաջնորդար (պիր իքի նէֆէրինի միւսթէնա սայարըզ) վէ նէտէ բաթլիք- խանէ, ազգասէրիզ ֆալանըք տէյի էօ- լիւնտիւքլէրի հալտէ, ազգասէրիլին իլք թէմէլ թաշը օլտն մէքթէպ զայլթէթ վէ մուհապէթինի, գէրրէ գատար հիսս իթտիքլէրինի կէօսթէրէմէմիշէր տիր, վ- ղէվալլը էհալտէ, էօյլէ պարպարլարն էլ- լէրինտէ հայլան մագամընտա գալմըշ տըր:

Էլվէթ, նասըլ քի բազար կիւնքի Գու- ըրի տախի բէք կիւզէլ սէօյլէմիշ տիր, իպատուլահն սէլամէթինի տիւլիւնմէք իլին, եալմըզ մէմուրինի թէրպիյէ իթ- մէք վէ էնվալը մալիւմաթ իլէ թէնվիր իլլէմէք քեաֆի օլմալըպ, իլա, մէմու- րինին իտարէ իտէճէկի էհալի տախի թէն- վիր իտիլլէլ տիր քի, օնլարն զատար ու ղուլունմալարնա գարշը գօյապիլլինլէր, եօխսա նաֆիլէ տիր նաֆիլէ:

Պէշ ալթը սէնտէն պէրու, պէշ ալ- թը տէֆա ազգային վարչութիւն տէյի- չիլմիշ, յաքին, հիշ պիրիսի շու մէքթէպ մէպտէսինի թանըլըպ իշ եէրինէ գօյմա- մըշ տըր, Հայըֆ...

5. Էհալտէ կէօրիւլէն մէզհէպ զայ- ըթթի. էվ վէ էշեաքըն եիւզ իւստիւնէ պըրագարազ, թէք պիր քէօրէք քիլիսէյէ կիրմէսին, վէ մէզհէպ վէ բաբասլարընա, մէզքիւր հազարէթ օլունմասըն տէյի հէր նէվի ֆէտաքեարըղը կէօզլէրինէ ալ- մալարը տըր:

Էհալտէ պոլ մէրթէպէ տինտարըզ վար իքէն, բէք շաբուգ սուրէթտէ, վէ բէք քիւլիւք պիր շէյ իլին, անիտէ թէպտիլի մէզհէպէ չըգըշմասընա թէ- աճճիւպ իթմէմէլիլիզ, զիրա, պիգիմ չօրպաճը, իլխան, վէ բուհպան կիւ- բուհլարը, էհալիլ վէ մէզհէպի օլ գա-

տար ունուլթմուշար, վէ տահա տօղ- լուսու վազիֆէսիզ իք բէրտէսի աբգա- սընա աթմըշար տըր քի, ղէվալը էհալի էն քիւլիւք պիր իլինտէ, էն պիւլիւք կիւլիւքլէրէ բաթ կէլիպ, վէ աշխար- հական թարաֆընտան գօլունտուգտան պաշգա, կրօնաւորլար թարաֆընտան տախի բէտտ օլունտու գլարընտան, պիթ- թապի մուհապէթ գուլթէթիլէ չէքիւ- տիքլէրի թարաֆա տիւլմէքտէ տիրլէր. վէ իլթէ պիլ, պոլ խուսուսա բէք սիւա իսքեաթ օլմուշ օլտուղումուգտան, պաշգա տէֆա սէօյլէտիլիմիզ կիպի, պոլ տէֆա տախի սէօյլէրիզ, էկէր Բաթրիգիսանէ շու կիտիլինի տէյիլթի- լէրէք, չըգմազ եօլարտան կէրի տէօնէ- մէյէճէք, վէ թաշրալարտաքի էհալի- լէրին բահաթլարընը տիւլիւնէմէյէճէք, վէ առաջնորդլուգլարը նիգամընա գօ- յուպ, վէ վազիֆէսիզ վէ խալին ու գա- լմ առաջնորդլար իլէ չօրպաճըլարըն բէնչէլէրինտէն ֆուգարայը գուլթարա- մանաճազ, վէ հէր թարաֆտա մէք- թէպլէր աշարազ, ուլում ու մալիւ- մաթ նուրլարըն ումուլմէն եաեամանա- ճազ, վէ քա- էօք տէյէրէք, շաշըն էֆէնտինին, աթընը եալաշ եալաշ ար- բասըզ պէպէմէյէ չըգըշարազ, պիր սա- պահտա նալարը աթմըշ օլմասընը կէօր- տիւլիւ կիպի, մէսարիֆաթը իրատա ույ- տուլմազ նիլթէթի պաթլէսիլլէ, միլլէթին պիւթիւն պիւթիւն խարապիյեթինի, պիլմէյէրէք մուճիպ օլաճազ իսէ, բաթ- լիգիսանէ գաբուսուլուն գաբանարազ, անալթարլարըն եա Պապը-Սիլլէ, վէ եախօտ պաշգա պիր միլլէթ վէ մէզհէպ լէյիլինէ թէսիլմ իլլէսէ, պիւլիւք պիր սէվապ իլլէմիշ օլուն. զիրա, պէօյլէ միւ- լէթ իտարէ իթմէք օլամազ:

Բաթրիգիսանէ բաթրիգիսանէ, պիւ- ղիմ պոլ բէքաղըր թէքլիֆլէրիմիզ կիւ- ճիւնիւզէ կէլմէսին. զիրա սէօյլէտիլիմիզ նօզթաքը նօզթաքընա տօղըն տուր. պոլ կիւնքի կիւն, միլլէթիմիզտէն գիւեա- տէ ճահիլ, սէֆիլ, մաղտուր, վէ մազ- լում հիշ պիր միլլէթ, վէ հաթտա հիշ պիր թայիֆէ տախի գալմամըշտըր. իսթէրսէ- նիզ պուլունն իսպաթընը պին նէֆա քէն- տի տօրապլարընըգտա պուլուննան պին- լէրճէ մահգէրլէրի ինսաֆ վէ տիգգաթ իլէ օգո՛ւեոլունուզ. օգո՛ւեոլունուզ քեաֆ- ֆէյի զազէթալարը, օգո՛ւեոլունուզ թաշ- ըալարա կէլմէքտէ օլտն պիլլէրճէ եիւ- լէքլէր տանանմազ մէքթուպլարը. իսթէ- յիլիլ վէ օգո՛ւեոլունուզ եալմըզ պիլլտէ պուլուննան տէօրթ պիլլտէն միւլթէճա- վուզ տէրտ ու սէֆալթ մէքթուպլարը- նը, վէ տիգգաթ իտիպ պազընըք քի, էմ- սալի հիշ պիր միլլէթ իւզէրինտէ կէօ- ըրիւլմիւլիւ տիր, վէ քէզա տիգգաթ իտիպ պազընըք քի, պըրագալմ էսիլ վա- զըլթարը, եալմըզ Սահմանադրութիւն

տեղերնս, հիշ պիտի թէժելի իսկիւնք վե
խախտի իմ քա խառնալի միջոցինս:

Շինարար զատար պիտի գաչ տե՛ֆա
սեօյլետիք տե՛յի կիւճէնէրէք ալեյհիմիդ
աւ Պապը-Ալեյէ թէ՛շէք. քի իմ արհիւք,
իշթէ թէքրարէն սեօյլէրիւ, իմ քրտէնիդ
սեքիդ տե՛ֆա տա՛հա թաղարիւ իտինիդ,
պիպտէ ճէփապրնա հազարքդ, պիդ իւշ
միլիոն էհալիսի ածրոյր ահալալ սե՛ֆի
լանէսի իւզէրինէ ինսաֆ ու մէրհամէթ
տալիթ իմ մէք փաղիֆէ միպի էտա իմ
մէքտէյիլ վէ իտէճէյիլ. պիդ էհալի վէ
ֆուգարա էվաթը օլուպ, վէ թաշարալը
օլուպ ու մուդ իշին, թաշարանն հալիսէ
սիդոնէն եիւզ գալթ զեյտաւէ վաղըֆ պու
լուճմադ տա վէ ածրմադ տալը, քիմսէսէ
միւտաճէնէ իմ մէյիլ, պու էհալիսի ի
տալիէ իմ մէք սիդին գուտարէ ինիդտէն
եօգարը տըր, նաֆիլէ չալըճալըն, սիդ
անճադ քէնտի իշինիդին իտարէսինէ
միւզթէտիւրսինիդ, պու միլէթի իտարէ
իմ մէք իշին, պիւլիւք ազը վէ պիւլիւք
ֆէթանէթ աւ էհալիլէ վէ խուսուսիւ
լէ վաղըթ լաղըմ տըր, սիդաւ իտէ պու
լարտան հիշ պիտիսի, միգտարի քիֆայէ
աւ պուլուճմադ տէն իշին տըր, պու միլ
լէթի իտարէ իմ մէք, պիւ քաթիշահլը
ղը իտարէ իմ մէքտէն կիւճալիւք. չիւն
քի նիզամըդ, իտէրպիլէսիդ, սօն տէրէ
ճէ ճահիլ, ույու շմուշ, թէնպէլլէշմիշ,
վէլ հասըլ էօլիւ հէյեթինէ կիւլմիշ
պիւր միլէթ տըր, պուլուա րուհ վիւմէլի,
իհեա իմ մէլի, շէօյլէ քի մէվարտան գալ
տըրմալը. նա՛սըլ, սիդաւ պու գուտ
րէթ վէ պու լիյադաթ վա՛րմալը. պիդ
թէքրար տէրիդ քի եօգ տուր, վէ օլմա
արզըտա ալըպ վէ թաղարիւթ տէյիլ
տըր. սիդաւ եալընը պիւ թաղարիւթ
վար տըր, իշթէ օնուտա խալիսանէ սի
ղէ իմ քար իտէրիդ. իմ քիմիսինիդ միլ
լէթ վէ պիւ էիլիլէ իմ մէք, էվէլա պու
խաթմանըն հէքիմի սիդ օլմադըղըղը
թանըլըպ, վէ պատէհու, ինսաֆ ու
մէրհամէթ իտէրէք. Պահմանադրու
թիւնուն պիւր ան էվէլ թաթիլ ու թէս
վիլէսինէ, էհալի իլէ պիւլիլէքտէ չալը
մալը, վէ հէմտէ, օնուն թաթիլ ու թէս
վիլէսինէ թալիսին գըլմմըլ օլան գօմի
սիօնա խապէր վէրիպ գանտըրմալըսընը
քի, էօյլէ կիլիլիս թաթիլ ու թէսվիլիլի
տէճէքիլի Պահմանադրու թիւն, թէքրա
րէն իշէ եարանամանեաճադ, վէ գահմէթ
լէրի պօշա կիտէճէք տըր. չիւնքի, պու
իշաւ օնլարըն գուտըլթիլանէն եօգարը
տըր. պիւր, նէ տէվէթլու Աալի րաշա
հազրէթլէրի, վէ նէտէ քէնտիլէրի, էր
մէնի միլէթիլին ահալալ հազրէթինէ,
միգտարի քիֆայէտէ վաղըֆ տէյիլլէր
տըր. հալ պու քի, պիւ խաթմանա վէ
րիլէճէք իլաճըն, խաթմանըն իլէթ վէ
թապիսթընա ուլղուն օլմադըղընա լաղըմ
կէլէճէկի միսիլու, պիւր միլէթ իշին

եարընաճադ օլան նիզամնամէ տալի, օլ
միլէթին ախալ, էթվար, աւաթ, վէ
էֆքեարընա մուվաֆըդ օլմալը տըր,
եօխա իլէրու կիլմէք. իմտի, պու
խուսուսուն իմարը իշին, մէքըլը
գօմիսիօն, թաշարալարտան, վէ թաշ
րաճա մալիւմալը մաթլուպէսի պու
լուճան 40—50 նէֆէր զէվաթտան միւ
րէթթէպ պիւր գօմիլթէ թէշքիլիլէ,
Պահմանադրու թիւնուն հէր պիւր էսասը
իւզէրինէ, թաշարաճա թէքմիլ մալիւ
մաթ իտէմէլի, վէ օնլարըն իւզէրինէ
միւճաւտէլէ իմտիլթուէն սօնրա, գուհուրա
կէլէն քէնտի էֆքեարալարընը զաղէթա
լար վաթըթաթըլալ նէշը իմտիլթէրէք,
միլէթին հէր գըսմընըն դիտողըլթիւն
լարընը իտէմէլի, վէ օնլարըն եէքիւ
նիլտէն մէյուտանէ պիւր Պահմանադրու
թիւն չըգարմալը տըր:

Պիզիմ պու թէքիլթիլիլէ հէր նէ գա
տար պաղըլարըն քիպըլինէ թօգուճուր
իտէտէ, հէմսահիլիլէ տըր, վէ հէմտէ
խալիսէթ էսէրի տըր. իմտի, էօյլէ միւ
թէքէպիլը պիւթլարա, շու վանտան
եաղըլմըլ օլան մէքթուպու, էրմէնիլիլի
տէր խաթըր, վէ էիլէր էլինտէ Թրանըզ
ճա եա ինիլիլիլէ պիւր զաղէթա վար իտէ,
պիւր թաթարա թէրէք իլէ, եա Մասիս,
եա ֆուճ, վէ եախու Մանղուճէտէ օ
գուլուպ միւթալալ իմ մէլի, վէ թաշ
րալարալ էրմէնիլիլին նէ հալտէ օլու
ղուն կէօրէրէք, ութանմալը, գըգարմա
լը, վէ թէքէպիլիւր գանաւալարընը ա
շաղը էնտիլմէլի տըր. . .

Իշթիթիլիլիլէ նաղարէն, պու վու
գուաթը մէգմուճէ Պապը-Ալեյին մալիւ
մու օլմալին, սէրիսն լաղըմ կէլէնէրին
Տէր-սաաւտէթէ ճէլպիլիլէ էմր ու ֆէր
ման պուլըլթուլուշ տուր:

Ճանիպի ալի թէպաթէրվէրիլի Սալ
թանաթը սէնիլիլէտէն, շու խուսուս
տա սէրիսն պիւր իմրա գուհուրա կէ
տիլիլիտէ, թաշարալարճա պիւլիւք թէ
էսսիլ գուհուրա կէլիպ, զալըմ ու խա
լին ու զատարար պիւրադ իճթիլադ
իմ մէլէ պաշտեաճաղըլարընտան, հէր
սըրըֆ թէպաթանըն, վէ խուսուսիլիլէ սէ
ֆիլ էրմէնիլիլին րուլի աւաթլէթ վէ րա
հաթ կէօրէրէք, րուզ ու շէպ Չաթը
հազրէթի խիլաֆէթիլէնահի հաղը
ճահանէլէրինտէ թէշէքիլիլ րուալա
լը օգուհաճաղըլարը պի իշթիլալ տըր:

ՕԹԼԱԳՃԸԼԸԳՏԱՆ ՍՕՆԵՐԱ ԽԸՐՍԸԶԼԸԳ

Միւ շթիլիլիլիլիլ, հալիս օլմադճը
լար ալեյհիլտէ թէշէքիլիլ իմ մէքտէ
օլուպ, պիւր գաչ տէֆա պահար եա
գարադ քէրաղէլիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլ
վուրմուշ իտէքտէ, շու իլէթին տէֆի
չարէսիլին միւլթիլ օլմադըղընա, վաղ
թիլիլէ Անաթօլի նամ րուճա զաղէթա

տա, օլմադճըլարըն պիւր մէքէպէ թէշ
պիհ գըլմարադ, խաասէթէն րէսմի տա
խի գօնուլմուշ իլէն, էշէքիլիլ տալի
գապուլ իլէ, աւալ իսղա իմ մէտիլիլիլիլիլ
տէր խաթըր իլէ իսքեալթ օլմուշ օլու
ղուճուղտան, արթըգ պահա եաղմադ
տան սարֆը նաղար իլէ, միւլթէրի օլան
զաթլարըն, էօյլէ վաղթի միւսաաւտէ ի
տիպտէ զաղէթալա վարա վէլմէք իսթէ
մէյէն քէրաղէլէրէ զաղէթալարընը վէր
մէմէլիլիլիլ նաալիլալ իլէ իլթիլիլիլ իմ
մէքտէ խալի:

Օլմադճըլըպ պաշըճա պիւր սէպէպ,
զաղէթալարըն պահալըլը տըր զիւլ
միլլէ, իւշ ալըգ միւլթէրիլիլիլ տալի
զեյտաւէ վարա մաթլուպ իմ մէտիլիլիլ
պաշգա, զաղէթալարըն հէմ գըթաթը
նը պիւլիլէթ միւշ, վէ հէմտէ նիւսիլիլիլիլ
30 ալ փարանա գատար էնտիլիլիլ խալի:
հալ պու քի, սօնրաւտան անլաշըլըղընա
կէօրէ, պաշըճա սէպէպ միւլթէքիլիլիլ
իլլէթի իմիւ. չիւնքի, եէվիլիլ զաղէթա
իլլին պիւր եա իլիլ գուրուշ վիւմէք իսթէ
մէյէնլէր, տէյիլ էօյլէ ֆաղըլար, իլլա
պիւր թաղըմ վար եէմէք վիւճուտիլիլ մէս
քիլիլէր իմիլլէր. հաթթա, էօյլէ մէս
քիլիլէրին օլմադճըլըպ իտէմէտիլիլիլ
կիւլիլէր, իլթիլիլիլիլիլիլիլիլիլ նաշի,
պիւրտէ խըրսըղըպ հօճալըղընա չըգը
աղըլարը տալի մէսմուլիլ օլմուշ տուր:
շէօյլէ քի, Մանղուճէմիլիլիլիլիլիլիլիլ
օլան քիմէսնէլէրէ, օնար փարա վիլիլիլ
պիլիլէր զաղէթա ալմադտա, վէ օգուտուգ
տան սօնրա եիլէ կէրի վիւմէք խըրսը
լըղընը նաալիլալ վէլմէքտէ, վէ պաղը
տէֆա մուվաֆիլադ տալի օլմադտա
իմիլլէր:

Հաղէթա օգուհաճադ գատար օգու
մադ եաղմադ պիլլէն աւաթարըն, միլլէ
թիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլ
տա չիւքհէ եօգտուր, չիւնքի էհալիլիլիլ
եիւզաւ տօգսանը լաղըղըլա օգուտու
ղունու անլամադ տէրէճէտէ ճէհալէթ
իլլիլտէ պուլուճմադտալը. իմտի, միլ
լէթիլիլիլիլ օգուր եաղար գըսմը, էիլիլ
պիւր զաղէթաւա 20 փարա քեարըլ չըգ
մադ իշին, էօլթէքիլիլ պէրիլիլիլիլիլ
կիւզէլ ֆաղիլիլիլիլ նաալիլալ լարը վէրիպ,
վէ ճահիլիլիլիլիլիլ նաշի, էօյլէ պիւր խըրսը
լըղը իլթիլիլիլիլիլիլ կէօրտիլիլիլ
հալտէ, վաղ կէլիլիլիլիլ չալըճաճադ եէր
տէ, պիւզալթ քէնտիլիլիլիլիլ տէրո վէրիպ
հօճալըլ իմ մէսի, ինսանիլիլիլիլ եաղը
չըր մէվաւտէն օլմադըղընտան, հէքէպիլ
մալիւմու օլմադ իւզըն պէյան իտէրիլ: